

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Sžo/75/2015
Identifikačné číslo spisu:	6013200136
Dátum vydania rozhodnutia:	23.08.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Elena Kováčová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:6013200136.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eleny Kováčovej a členov senátu JUDr. Jozefa Hargaša a JUDr. Kataríny Benczovej, v právnej veci navrhovateľky: B., rod. L., nar. XX.XX.XXXX, E. XX/XX, B., proti odporcovi: Centrum právnej pomoci, Kancelária Nitra, Štefánikova trieda 88, Nitra, v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporcu č. 1N 1622/12 zo 13. decembra 2012, na odvolanie navrhovateľky proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 25Sp/7/2013-47 z 19. decembra 2014, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 25Sp/7/2013-47 z 19. decembra 2014 **p o t v r d z u j e .**

Navrhovateľke právo na náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

Odôvodnenie

Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej aj „krajský súd“) rozsudkom č. k. 25Sp/7/2013-47 z 19. decembra 2014 potvrdil podľa § 250q ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) rozhodnutie odporcu napadnuté opravným prostriedkom a navrhovateľke uložil povinnosť zaplatiť súdny poplatok.

Napadnutým rozhodnutím odporca nepriznal navrhovateľke nárok na poskytnutie právnej pomoci podľa § 10 ods. 5 zákona č. 327/2005 Z. z. o poskytovaní právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi a o zmene a doplnení zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o poskytovaní právnej pomoci“) s odôvodnením, že sú dôvody na konštatovanie zrejmej bezúspešnosti sporu s poukazom na jednoznačné a preukázateľné závery uvedené v odôvodnení rozhodnutí Okresného súdu v Komárne č. k. 8C/13/2009-219 zo dňa 10.01.2011 a Krajského súdu v Nitre č. k. 9Co/75/2011-239 zo dňa 28.04.2011.

Krajský súd dospel k záveru, že navrhovateľka v žiadosti o poskytnutie právnej pomoci, ani v odvolaní proti rozhodnutiu odporcu neuviedla žiadne relevantné dôvody a dôkazy, ktoré by v prípade ich vykonania mohli mať vplyv pre rozhodnutie v základnom konaní vo veci vypratania bytu. Dôvody, ktoré uvádzala navrhovateľka (nezákonný postup Mestského úradu v Komárne, ktorý mal napomôcť podvodným spôsobom k prevodu nehnuteľností navrhovateľky na J., náhrada škody a bezdôvodné obohatenie v súvislosti s neoprávneným užívaním nehnuteľností vlastnícky patriacich navrhovateľke B.), nemohli mať žiaden vplyv na zmenu rozhodnutia o vyprataní bytu a tým ani na zmenu záveru o zrejmej bezúspešnosti dovolania navrhovateľky v danej veci. Vyššie uvedené skutočnosti, ktoré uvádzala navrhovateľka, ale ani ďalšie navrhovateľkou uvedené skutočnosti (zadĺženie, nemajetnosť) a súdne spory (sp. zn. 12C/143/2008 vo veci vypratania iných nehnuteľností; sp. zn. 12C/69/2004 vydanie bezdôvodného obohatenia) v konečnom dôsledku nepreukážu skutočnosť významnú pri posudzovaní opodstatnenosti výpovede nájmu z bytu pre neplatenie nájomného. V danom spore by boli relevantné len také dôkazy, ktorými by navrhovateľka preukazovala, že platila nájomné, eventuálne, že jej nebola zákonným spôsobom doručená výpoveď z nájmu a pod. V tomto smere navrhovateľka nepredložila žiadne dôkazy. Taktiež nemohla v tomto prípade podľa názoru krajského súdu vzhľadom na vyššie uvedený predmet základného sporu zaväziť ani namietaná nezákonnosť postupu Mestského úradu v Komárne v súvislosti s prevodom nehnuteľností. Navrhovateľka nepreukázala žiadne skutočnosti, ktoré by boli potrebné pre odlišné posudzovanie opodstatnenosti výpovede z nájmu bytu v súvislosti s podaným dovolaním, a preto súd považoval rozhodnutie odporcu, ktorým navrhovateľke nebol priznaný nárok na poskytovanie právnej pomoci (z dôvodu zrejmej bezúspešnosti sporu) za vecne správne a potvrdil ho podľa § 250q ods. 2 OSP. Zároveň zaviazal navrhovateľku zaplatiť súdny poplatok podľa § 2 ods. 4 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch, nakoľko bola poplatníkom, keďže podala opravný prostriedok proti rozhodnutiu správneho orgánu a v konaní nebola úspešná.

Proti tomuto rozsudku podala navrhovateľka odvolanie v lehote ustanovenej zákonom a žiadala rozsudok krajského súdu ako nezákonný zrušiť. Vo svojom odvolaní uviedla, že súd neprihliadol na to, že žije pod hranicou životného minima a musí platiť súdne poplatky. Neuviedla však žiadne relevantné dôvody, v čom považuje rozsudok krajského súdu za nezákonný.

Odporca sa vo svojom vyjadrení k odvolaniu v celom rozsahu stotožnil s výrokom ako aj s odôvodnením napadnutého rozsudku. Uviedol, že navrhovateľke nebola priznaná právna pomoc z dôvodu, že nebola naplnená zákonná podmienka podľa § 6 ods. 1 písm. b/ zákona č. 327/2005. Nesplnenie podmienky vylúčenia zrejmej bezúspešnosti sporu vyplýva z okolností právnej veci, ktoré boli v konaní pred Centrom právnej pomoci riadne zistené. Jednalo sa o to, že niet právneho dôvodu, prečo by k vyprataniu nehnuteľnosti navrhovateľkou nemalo dôjsť. Jej nepriaznivá životná situácia nezakladá jej právo užívať nehnuteľnosti vo vlastníctve mesta podľa jej vlastnej ľubovôle. Podstatným v tejto veci bolo, že navrhovateľka dlhodobo neplatila platby spojené s užívaním daného nájomného bytu. Prenajímateľ dodržal v danom prípade zákonné postupy, ktoré sa na tento prípad vzťahujú a preto niet dôvodu, aby súd v danej právnej veci nerozhodol o vyprataní nehnuteľnosti. Tvrdenia navrhovateľky o jej nemajetnosti a o postupe mesta v iných veciach, ktoré z nájmu bytu nemajú žiadnu právnu súvislosť, sú pre posúdenie žiadosti o poskytnutie právnej pomoci, rovnako ako aj pre rozhodnutie súdu o podanom odvolaní absolútne irelevantné. Navrhovateľka v podanom odvolaní neuviedla, aké konkrétne ustanovenia zákonov boli porušené konaním centra a ani neuviedla, že by v konaní pred súdom malo dôjsť k nejakým vadám odôvodňujúcim podanie odvolania. Žiadal preto odvolanie ako nedôvodné zamietnuť a rozhodnutie súdu prvého stupňa v celom rozsahu potvrdiť.

Dňom 01.07.2016 nadobudol účinnosť zákon č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“) upravujúci v zmysle § 1 a) právomoc a príslušnosť správneho súdu konajúceho a rozhodujúceho v správnom súdnictve, b) konanie a postup správneho súdu, účastníkov konania a ďalších osôb v správnom súdnictve.

Podľa § 492 ods. 2 SSP, odvolacie konania podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“), ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP), preskúmal napadnutý rozsudok, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, v medziach podaného odvolania (§ 212 ods. 1 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP), odvolanie prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 250ja ods. 2 veta prvá OSP), keď deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk (§ 156 ods. 1 a ods. 3 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá a § 211 ods. 2 OSP) a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľky nie je dôvodné.

V správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy, ktorými sa zakladajú, menia alebo zrušujú práva alebo povinnosti fyzických alebo právnických osôb (§ 244 ods. 1 OSP).

Podľa ustanovení tretej hlavy druhej časti OSP sa postupuje v prípadoch, v ktorých zákon zveruje súdom rozhodovanie o opravných prostriedkoch proti neprávoplatným rozhodnutiam správnych orgánov (§ 250l ods. 1 OSP).

Podľa § 212 ods. 3 OSP na vady konania pred súdom prvého stupňa prihliada odvolací súd, len ak mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Podľa § 6 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z. z. o poskytovaní právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi, fyzická osoba má právo na poskytnutie právnej pomoci bez finančnej účasti, ak:

- a) jej príjem nepresahuje 1,4-násobok sumy životného minima ustanoveného osobitným predpisom a nemôže si využívanie právnych služieb zabezpečiť svojím majetkom,
- b) nejde o zrejmu bezúspešnosť sporu a
- c) hodnota sporu prevyšuje hodnotu minimálnej mzdy okrem sporov, v ktorých nie je možné hodnotu sporu vyčíslieť v peniazoch.

Podľa § 8 zákona č. 327/2005 Z. z. pri posudzovaní zrejmej bezúspešnosti sporu centrum prihliadne najmä na to, či právo nezaniklo uplynutím času, či sa právo nepremlčalo a či je žiadateľ schopný označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení, ktoré sú dôležité na zistenie skutkového stavu.

Podľa § 138 ods. 1 OSP na návrh môže súd priznať účastníkovi celkom alebo sčasti oslobodenie od súdnych poplatkov, ak to pomery účastníka odôvodňujú a ak nejde o svojvoľné alebo zrejme bezúspešné uplatňovanie alebo bránenie práva. Ak nerozhodne súd inak, vzťahuje sa oslobodenie na celé konanie a má i spätnú účinnosť; poplatky zaplatené pred rozhodnutím o oslobodení sa však nevracajú.

Rozhodujúcou skutočnosťou v danej veci je správnosť postupu krajského súdu ako aj odporcu, ktorí zhodne vyhodnotili ako zrejme bezúspešné dovolacie konanie, v ktorom mal byť preskúmaný právoplatný rozsudok vydaný v konaní sp. zn. 8C/13/2009 vedenom na Okresnom súde Komárno pod č. k. 8C/13/2009-219 zo dňa 10.01.2011 v spojení s potvrdzujúcim rozhodnutím Krajského súdu v Nitre č. k. 9Co/75/2011-239 zo dňa 28.04.2011 vo veci uloženia povinnosti navrhovateľke vypratať jednoizbový byt s príslušenstvom vo vlastníctve Mesta Komárno.

Po zistení, že navrhovateľka spĺňa predpoklad priznania nároku na právnu pomoc podľa § 6 ods. 1 písm. a/ zákona o poskytovaní právnej pomoci (výška príjmu nepresahujúca 1,4 násobok životného minima) pristúpil odporca k zisťovaniu, či sú naplnené aj ostatné zákonné požiadavky, t.j., že nejde o prípad tzv. zrejmej bezúspešnosti (nepostačuje, že túto nemožno vylúčiť), a že hodnota sporu, ak je vyčísliteľná, presahuje sumu minimálnej mzdy.

Pojem zrejmej bezúspešnosti v spore bol v našom právnom poriadku pôvodne obsiahnutý len v § 138 ods. 1 OSP v súvislosti s posudzovaním žiadosti účastníka konania o oslobodenie od platenia súdnych poplatkov, keď OSP pre priznanie oslobodenia od platenia súdnych poplatkov vylučuje zrejme

bezúspešne uplatňovanie alebo bránenie práva. Občiansky súdny poriadok však konkrétne neupravuje, čo je potrebné pod týmto pojmom rozumieť. Zákon o bezplatnej právnej pomoci príkladmo uvádza, na čo je potrebné prihliadať pri posudzovaní zrejmej bezúspešnosti sporu, keďže jednou z podmienok pre priznanie tohto nároku je, že nejde o zrejmu bezúspešnosť sporu. Pri aplikácii § 138 OSP všeobecné súdy judikovali, že o zrejmu bezúspešnosť sa jedná najmä vtedy, ak už zo skutkových tvrdení žiadateľa je nepochybné, že mu vo veci nemôže byť vyhovené.

Z právoplatného rozsudku Okresného súdu Komárno sp. zn. 8C/13/2009 bolo preukázané, že týmto rozsudkom v spojení aj s rozsudkom Krajského súdu v Nitre č. k 9Co/75/2011-239 zo dňa 28.04.2011 bola navrhovateľke B. na základe návrhu na vypratanie bytu Mestom Komárno uložená povinnosť vypratať jednoizbový byt s príslušenstvom, s povinnosťou odovzdať vypratany byt po právoplatnosti rozsudku do 15 dní odo dňa, keď jej bude poskytnutý Mestom Komárno náhradný byt. Navrhovateľke uplynula výpovedná doba, ktorá bola predĺžená o ochrannú šesťmesačnú dobu dňa 30.11.2008. Od 01.12.2008 B. užívala byt bez právneho dôvodu, a preto podľa odvolacieho súdu, súd prvého stupňa správne rozhodol, keď návrhu Mesta Komárno a odporkyni uložil povinnosť vypratať uvedený byt.

Relevantné podmienky prípustnosti dovolania voči vyššie uvedenému rozsudku Okresného súdu Komárno sú uvedené v § 237 a § 238 ods. 3 OSP, pričom odporca aj krajský súd dospeli k správne mu záveru, že v konaní nebol preukázaný (a dokonca ani tvrdný) žiaden z týchto dôvodov, z čoho vyplýva zrejma bezúspešnosť dovolacieho konania.

Navrhovateľka vo svojom odvolaní voči rozsudku krajského súdu namietala, že nesúhlasí s rozhodnutím odporcu a že rozsudok krajského súdu je protiústavný. Zo spisového materiálu vyplýva, že navrhovateľka na podporu svojich tvrdení neoznačila ani nepredložila relevantné dôkazy, na základe ktorých by bolo možné vyvrátiť záver o zrejmej bezúspešnosti dovolacieho konania.

Vzhľadom na vyššie uvedené možno konštatovať, že napadnuté rozhodnutie žalovaného vychádzalo zo správne zisteného skutkového stavu a vo vzťahu k posudzovaným podmienkam na priznanie práva navrhovateľky na poskytnutie jej právnej pomoci bez finančnej účasti odporcu pri posudzovaní zrejmej bezúspešnosti sporu postupoval v súlade s § 6 ods. 1 písm. b/ v spojení s § 8 zákona o poskytovaní právnej pomoci.

Krajský súd vyhodnotil závery odporcu ako podložené a správne, preto aj podľa Najvyššieho súdu Slovenskej republiky je namieste skonštatovať vecnú a právnu správnosť jeho hodnotenia, a teda aj vecnú správnosť výroku rozsudku prvostupňového súdu.

Len pre úplnosť Najvyšší súd Slovenskej republiky poukazuje na skutočnosť, že podľa § 27 ods. 3 OSP, účinného od 01.01.2013, v súdnom konaní podľa piatej časti tretej hlavy tohto zákona (Rozhodovanie o opravných prostriedkoch proti rozhodnutiam správnych orgánov) sa nepripúšťa zastúpenie fyzickou osobou, ktorá nie je advokátom okrem prípadu, ak sa jedná o zástupcu účastníka konania, ktorý má vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa v odbore právo a účastník konania je jeho blízkou osobou. Nebol teda preukázaný dôvod na akceptovanie Ladislava Angyala, ako splnomocneného zástupcu. Táto skutočnosť však nemá vplyv na posudzovanie zákonnosti postupu a napadnutého rozhodnutia krajského súdu, nakoľko obsahom spisu je preukázané, že navrhovateľka sa zúčastnila celého priebehu konania, bola vypočutá na pojednávaní na ktorom bol vyhlásený napadnutý rozsudok, pričom jeho písomné vyhotovenie mala k dispozícii včas, tak aby mohla podať odvolanie vo svojom mene.

Najvyšší súd Slovenskej republiky preto napadnutý rozsudok krajského súdu potvrdil (§ 250ja ods. 3 veta druhá OSP v spojení s § 250l ods. 2 OSP a podľa § 219 ods. 1 OSP).

O trovách odvolacieho konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 224 ods. 1 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP a § 250l ods. 2 OSP a podľa § 250k ods. 1 OSP tak, že procesne neúspešnej navrhovateľke nárok na ich náhradu nepriznal.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v pomere hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 veta tretia zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01. mája 2011).

Poučenie:

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.